मुक्तस्वाध्यायपीठम्

(Institute of Distance Education)

राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल-एरिया, जनकपुरी,

नवदेहली -११००५८

शास्त्रि – द्वितीयवर्षम् – षष्ठपत्रम् (व्याकरणम्)

प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2016-17

पत्रम् - .... विषयः - ....

अध्येतुः नाम - .... पञ्जीकरणसंख्या - ....

अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - ....

अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - ....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम - ....

मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः - ....

मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः - ....

अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 x 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 x 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 x 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः ....

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः - ....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् ....

दिनाङ्कः ....

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/ भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु । शुभकामनाः ।।

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः ....

© मुक्तस्वाध्यायपीठम्, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, नवदेहली, 2016 - 2017

शास्त्रि – द्वितीयवर्षम् – षष्ठपत्रम् (व्याकरणम्)

विषयः - **वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (अदादितः लकारार्थप्रक्रियान्तो भागः) - (100 अङ्काः)**

निर्देशः - **अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति । अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम् ।**

Note - **This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.**

खण्डः – क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः **अङ्काः - 20 x 02 = 40**

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. अदादिगणे कः विकरणप्रत्ययः?
2. 'अद्'-धातोः घस्लादेशः केन सूत्रेण विधीयते?
3. 'जहि' इत्यत्र जादेशः केन सूत्रेण भवति?
4. 'जुह्वति' इत्यत्र यणादेशविधायकं सूत्रं किम्?
5. 'दा'-धातोः लटि प्रथमपुरुषबहुवचने किं रूपम्?
6. 'भ्रस्जोरोपधयोः रमन्यतरस्याम्' इत्यनेन सूत्रेण किं विधीयते?
7. 'दिदीये' इत्यत्र युडागमः केन सूत्रेण भवति?
8. 'म्रियते' इत्यत्र कः धातुः?
9. 'षुञ्'-धातोः के अर्थाः?
10. 'कुरुतः' इत्यत्र उत्-विधायकं सूत्रं किम्?
11. 'कुरु' अत्र हेः लुक् केन सूत्रेण भवति?
12. 'सत्यापपाश' सूत्रमेतत् पूरयत।
13. हेतुसञ्ज्ञाविधायकं सूत्रं किम्?
14. 'भीषयति' इत्यत्र षुगागमः केन सूत्रेण विधीयते?
15. सन्-प्रत्ययविधायकं सूत्रं लिखत।
16. 'इण्'-धातोः सन्नन्ते किं रूपम्?
17. यङि द्वित्वविधायकं सूत्रं किम्?
18. 'पुत्रीयति' इत्यस्य विग्रहवाक्यं लिखत।
19. तत्करोति तदाचष्टे इत्यस्य कः अर्थः?
20. 'विजयते' इत्यत्र आत्मनेपदं कथम्?

21. ‘प्रतिष्ठते’ इत्यत्र आत्मनेपदविधायकं सूत्रं किम्?

22. ‘प्रवहति’ इत्यत्र नित्यपरस्मैपदं केन सूत्रेण विधीयते?

23. ‘एहि कृष्ण! गोकुले वत्स्यामः’ इत्यत्र कथं लृट्लकारः?

24. ‘धातुसम्बन्धे प्रत्ययाः’ इत्यस्य किम् उदाहरणम्?

25. ‘गन्धनावक्षेपण.....’ इति सूत्रं पूर्ण लिखत।

खण्डः – ख

प्रश्नाः – पञ्च समाधेयाः **अङ्काः – 05 x 08 = 40**

निर्देशः – अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते ।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. ‘जघास’ इति रूपं साधयत।
2. ‘वचनसामर्थ्यादलोपो न स्थानिवत् इति वामनमाधवौ’ अस्याः पंक्तेः कोऽर्थः?
3. ‘सुषुविषे’ इत्यत्र इडागमः कथम्? स्पष्टयत
4. ‘विद्’-धातुः केषु अर्थेषु प्रयुज्यते? सकारिकम् उदाहरणं लिखत।
5. यङ्प्रत्ययस्य अभ्यासकार्याणि कानि? वर्णयत।
6. ‘धातोः कर्मणः समानकर्तृकादिच्छायां वा’ सूत्रमेतत् व्याख्यात।
7. अत एव रक्षांसीति पुरापि संश्रृणुमहे इति मुरारिप्रयोगः इत्युक्तिं स्पष्टयत।
8. ‘कर्तृवत्-कर्मणा तुल्यक्रियः’ सूत्रमेतत् विमृशत।

खण्डः – ग

प्रश्नाः – द्वौ समाधेयौ **अङ्काः – 02 x 10 = 20**

निर्देशः – अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. ‘गुणो वृद्धिर्गुणो वृद्धिः प्रतिषेधो विकल्पनम्’ कारिकामेनां निरूपयत।
2. तत्प्रयोजको हेतुश्च’ सोदाहरणं सूत्रमिदं व्याख्यात।
3. पिपठिषति, बोभूयते, पास्पर्द्धि, राजीयति प्रयोगानिमान् साधयत।
4. ‘शैषिकान्मतुबर्थीयाच्छैषिको मतुबर्थिकः’ अस्याः कारिकायाः अर्थं वर्णयत।

❀❀❀